

diuinorum verborum positi capiebant.

De sancto Machario egiptio

Narrabant autem nobis quidam ex pa-
tribus qui ibi erant quod in locis illis
duo macharij .quasi duo celi lu-
minaria refulsissent. ex quibus vnus egypti
genere et discipulus beati Anthonij fuit: alius
alexandrinus. Quibus ut vocabula nois ita
virtutes animi et celestium gratiarum magni-
ficentia concordabat. Uterque enim Macharij
abstinentie exercitijs et virtutibus animi equa-
liter pollens. sed solo alius precellens. quod quasi lux re-
ditate gratiarum et virtutum beati Anthonij
possidebat. Hinc denique ferunt aliqui cum ho-
micidium in locis vicinis fuisset admissum.
et innocenti cuidam impingeretur crimine admis-
si. confugisse ad eius cellulam is qui caluniam
patiebatur. affuisse etiam eos qui purgebant:
allegantes et dicentes picitari seipos nisi
probensum legibus traderent homicidam. Is
vero cui crimen impingebatur cum sacramentis
affirmabat se non esse sanguinis illius. Et
cum diu ab utraque parte certamen haberet
interrogabat sanctus Macharij ubi sepulchrum
esset qui dicebatur occisus. Cumque designa-
sent locum cum omnibus qui ad purgandum hominem
venerant pergit ad sepulchrum. atque ibi fixis ge-
nibus inuocato christi nomine ait ad eos qui assi-
stebant. Hinc dominus ostendit sibi se reus est hic
qui purgetur a vobis. Et eleuata voce ex no-
mine clamabat defunctum. Cumque ei vocatus
de sepulchro respondisset: ait ad eum. Per fidei
christi te obtestor ut dicas si ab hoc homine qui ca-
lumniam patitur occisus es. Tunc ille de sepul-
chro clara voce respondit dicens. Non se ab eo
esse interfectum. Et cum obstupefacti omnes de-
cidissent in terram. ac pedibus eius aduoluerent
tur rogare ceperunt ut interrogaret eum a quo
esset occisus. Tunc ille: hoc inquit non inter-
rogabo. sufficit enim mihi ut innocens liberer.
non est autem meum ut reus. **L** Ali-
ud quoque eius genus miraculi ferebat. Cuius-
dam e vicino oppido patrisfamilias et
go filia per fantasias magicas videbatur homi-
nibus in equum animal versa: ut putaretur equa

esse et non puella. Hanc adduxerunt ad eum.
Tunc ille percussit: quod sibi vellent. A iure
parentes eius. Equa hec quam vident oculi
tui puella virgo et filia nostra fuit: sed homines
pessimi magicis artibus in animalibus quod vi-
des eam mutauerunt. Rogamus ergo ut oves do-
minum et permutes eam in id quod fuit. At ille
ait. Ego hanc quam ostenditis mihi puellam
video: nihil in se pecudis habentem. sed autem
quod dicitis non est in eius corpore sed in oculis
intuentium. Fantasie enim demonum sunt iste:
non veritas rerum. Et cum introduxisset eam cum
parentibus suis intra cellulam: fixis genibus ora-
re christum cepit. simulque et pentes hortabatur se
cum domino supplicare. et post hec pungentes
eam oleo in nomine domini omni fallacia visus
expulsa virginem videri omnibus: ut etiam sibi
videbatur effectum. **A**lia quoque minor pu-
ella ad eum deducta est. cuius obscena corporis
ita omni ex parte proputuerunt. ut presumptis
carnibus interiora quoque et secreta nature
nudarentur. ac vermium ebulliret inde innume-
ra multitudo: ita ut nec accedere quidem quis
posset ad eam propter fetoris horrore. Hec cum
allata a parentibus et pietata fuisset ante fores
eius miseram virginis cruciatus. equo ani-
mo inquit esto filia. hec tibi ad salutem domini non
ad interitum dedit. unde prouidendum est ma-
gis ut sanitas tua nullum tibi piculum conferat.
Et cum institisset orationibus per septem continuos
dies et oleum benedicens in nomine domini pun-
geret membra eius ita eam sanam reddidit. ut mu-
liebris in ea nature nulla forma: nulla spe-
cies appareret. sed esset ei inter viros con-
uersatio absque femine suspitionis obstaculo.
Sciebant preterea et aliqui venisse ad
eum hereticum quendam byeracitam. quod genus
hereseos inuenit apud egyptum. Hic cum per
multam loquendi artem plurimos fratrum qui ha-
bitabant in heremo perturbaret ausus est etiam
coram ipso fidei sue asserere prauitatem. Cui
cum resisteret senior et tradiceret. ille de-
ba simplicia argumentis callidis eludebat.
Sed cum videret sanctus fidem fratrum picili-
tari. Quid opus est inquit nos vobis pten-
dere ad subuersionem audientium. exeamus
ad sepulchra fratrum qui nos precesserunt in domino
et cui nostrum precesserit dominus suscitare mortuum

Folium

de sepulchro sciant omnes q̄ illi⁹ fides p̄
batur a deo. Sermo hic oībus qui aderāt
fratribus placuit. Processerunt ad sepul/
chra. hortat macharius byeracitā ut euo/
caret mortuū in nomine dñi. At ille. Tu
inqt qui p̄posuisti prior renoca. Et macha/
rius p̄sternēs se in orōe ante dñm vbi suf/
ficienter orauit eleuatis sursum oculis su/
is ait ad deū. Tu inquit dñe. quis ex duo/
bus nobis rectā fidem teneat ostēde: elena/
to mortuo hoc. Et cū hec dixisset frater⁹ cu/
iusdam nomē q̄ nup̄ fuerat sepult⁹ euoca/
uit. Cui ille cum de tumulo respōdiss̄ acce/
dentes fratres p̄tinuo que supposita erant
auferūt. et eductū eū de sepulchro resolu/
tis fascioliis quibus cōstrictus erat exhibu/
erunt viuente. byeracita dō vbi hec vidit
obstupescit in fugam r̄t̄. Quē fratres
q̄ omnes inseq̄ntes: extra terminos terre
illius exturbauerunt. Multa etiā alia fere/
bant de eo que nimis pl̄ra sunt ad scribē/
dum. sed ex his paucis etiā cetera ei⁹ opa
noscuntur.

De virtutibus alte/ rius Zacharij videlicet alexandrini.

Alius vero sanctus Zacharius
magnificas etiā ip̄e virtutes con/
summauit. de quibus et alij nōnul/
la scripserūt que sufficere possunt ad p̄t̄us
eius magnitudinē p̄t̄uendā. et ideo nos ea
p̄pendio p̄terimus. Ferebant tamē eū ama/
tores fuisse heremi sup̄ omnes ceteros. ita
vt etiam vltima et inaccessibleia deserti per/
scrutatus sit loca. vsq̄q̄ inueniret ut fere/
bat locū quendā in vltimis heremi p̄stitū/
tū. et diuersis ac pomiferis arborib⁹ p̄stitū
et omnib⁹ bonis repletū. Ubi etiā duos fra/
tres inuenisse ferebat. q̄s eū rogaret ut pa/
terent a se deduci illuc monachos ut ibi ha/
bitaret: quoniāq̄dem locus et amen⁹ esset.
et abundans in omnib⁹ necessarijs. respōde/
rūt. Nō posse adhuc illuc plures adduci.
ne forte venientes p̄ heremū a demonibus
deciperentur. Multos eū dicebāt esse d̄mo/
nes in deserto ac mōstra quorū molestias
et calliditates ferre multitudo insueta non

posset. Regressus tamē ad fr̄es cū indicas/
set de oportunitate loci. multorū inflammati
sunt animi: ut p̄gerent illuc cū eo. sed vbi
patres reliq̄ senserūt animos iuuenū cōci/
tatos: resp̄serunt eos salubriori p̄silio dicē/
tes. Locus iste si de vt tacta a Iamne et
Sābre p̄situs est nō aliud de eo credendū
est nisi q̄ dyaboli ope ad deceptōem n̄az
p̄paratus sit. Si enim de ut p̄hibent deli/
ciosus est et abundans. q̄d sperabim⁹ i futu/
turo seculo si hic delicijs fruimur. Et hec
atq̄ alia h̄mōi dicentes iuuenū feruentes
animos resp̄serunt. Locus autē in q̄ ha/
bitabat ip̄e sc̄tus Zacharius Scythium
appellat. Est autē in heremo vastissima po/
situs. diei et noctis iter habens d̄ Patrie
monasterijs. et illuc nulla semita neq̄ terre/
nis aliquib⁹ colligit vel monstrat indicijs
sed et stellarū signis et cursibus pergit.
Aqua raro inuenit⁹: et sicubi inuenta fuerit
odoris quidē dirissimi est et quasi bitumi/
nea. sed saporis innoxij. Sūt ergo ibi viri
valde p̄fecti. nec enim patit̄ tam terribil lo/
cus nisi p̄fecti p̄positi habitatores. sūmeq̄
p̄stantie. charitatis t̄n̄ inter se et erga omnes
si qui forte ad eos accesserint summū studi/
um gerūt. Fertur deniq̄ cū sancto
Zachario vnā q̄ aliquē detuliss̄. ille q̄ fm
charitatē nō q̄ sua sūt: s̄q̄ alteri⁹ cogitar̄
ad aliū fratrem detulit eam q̄ quasi infirmū
or̄ videbat. Tunc ille gr̄as egit deo p̄ sc̄tis
officio. sed et ip̄e nihilominus plus de p̄/
ximo q̄ de semetip̄o cogitās ad aliū p̄tulit
et ille item ad aliū. Et sic cum p̄ om̄s cellu/
las que longe a semetip̄is p̄ heremū disper/
se erant vna circūlata esset: ignorantibus
eis quis eā primo misisset. ad vltimū ip̄i de/
feri q̄ eam miserat. Gratulatus est autē san/
ctus Zacharius q̄ tantā videret in fr̄ib⁹
p̄t̄inentiā tantāq̄ charitatem. ad accriora se/
metip̄m spiritalis vite extēdit exercitia.
Ad fidem nāq̄ p̄firmandā nobis affir/
matū de eo est ab his q̄ ex ore ei⁹ audierāt
q̄ quodam tpe noctis demō ad ostiū cel/
lule eius pulsauit dicēs. Surge abbas ma/
chari et eamus ad collectā: vbi fratres ad
vigilias p̄gregant. Sed ille q̄ gratia dei re/
plet⁹ falli nō poterat intellexit dyaboli esse

fallaciā et ait. **O** mēdar et vitatis inimi-
ce. **Q**uid enim tibi sortij. qd societarij est
cū collecta et congregatiōe sanctorū. **A**t ille.
Latet ergo te inqt o machari q sine nobis
nulla collecta agit nullaqz congregatio mo-
nachorū. **V**eni deniqz et videbis opa nra
Tum ille. **I**mpet inquit tibi dñs demon
imnūde. **E**t puerus ad ordē petijt a do-
mino vt sibi oīderet si hoc verū essz qd glo-
riatus est demō. **A**ijt g ad collectā vbi a
fratribz vigilie celebrant. et iterū in ordē
dñm depar: ut sibi vitatem vbi hui? oī-
vat. **E**t ecce vidit p totam ecclesiā qsi par-
uulos quosdā pueros ethiopes tetros dis-
currere huc atqz illuc. et velut volitando
deferri. **V**oris aut est inibi sedentibz cun-
ctis ab vno dici psalmū ceteris vel audiē-
tibus vel respondentibus. **D**iscurretes g illi
ethiopes pueri. singulis quibusqz sedētibz
alludebāt. et si cui duobus digitulis oculos
pssissent statim dormitabat. **S**i cui vero
in os immerfissent digitū. oscitare eū faci-
ebant. **U**bi vno post psalmū ad orādū. p-
cessissent fratres: pcurrebāt nihilominus
singulos. et ante aliū iacentē in ordē quasi
mulierū specie ferebant. ante aliū qsi edifi-
cantes aut portātes aliqd: aut diuersa qzqz
agentes a parebāt. **E**t quecūqz demones
qsi ludendo formassent: hec orātes illi i cor-
dis sui cogitatōe vlabant. **N**ōnullis tñ
vbi aliqd horū agere cepissent qsi vi qdam
repulsi picipites deijciebant. ita ut nec sta-
re qdem pssus. aut trāsire iuxta eos aude-
rent. alijs vno etiam infirmis fratribz sup-
cervices et dorsa ludebāt. qz nō erāt in sua
orōne intenti. **H**ec cū vidisset scūs **M**a-
charius ingemuit grauitē. et lacrimas p-
fundens ad dñm. respice ait dñe. et ne sile-
as neqz mitigeris deus. **E**xurge ut dispē-
tur inimici tui: et fugiāt a facie tua. qm aia
nostra replet illusionibz. **P**ost ordē ta-
men examināde vitatis grā seorsum euo-
catis lingulis quibusqz fratribz añ quorū
faciem viderat demones diuerso habitu
et varijs imaginibz ludentes. reqzīt ab eis
si in orōne vel edificandi cogitatōes habue-
rint. vel iter agendi: vel alia diuersa q vni-
cuiqz imaginata p demones viderat. et sin-

guli corū ita confitebant in corde suo fuisse
vt ille arguebat. **E**t tūc intellectū est q oēs
vane et supflue cogitatōes quas vlt psalmo-
rum vel orationū tpe vnusquisqz pceperit
ex illusionē demonū fiant. ab his aut q oīni
custodia seruant cor suū: tetri repelluntur
ethiopes. **D**eō em cōiuncta mens et i ipz
pripue tpe orōis intēta: nihil alienū: nihil
supflū recipit. **A**liud qz mltō ter-
ribilius addebat. qd vidisset eo tpe q frēs
accedebant ad sacramēta. **U**bi porrexisset
ad suscipiendū palmas in nōnullos mani-
bus pueniētes ethiopes carbonēs de pone-
re. corpus aut qd tradi manibus sacerdotz
redire videbat ad altare. alijs vno qz meli-
orū merita iuuabāt: extendentibz manus
ad altare lōge recedere demones: et cū in-
genti metu effugere. angelū em dñi assiste-
re videbat altari qui cū sacerdotis manu
suam qz manū in sacramentoz distributi-
one exponeret. **E**t ex **B**iaz pmasit ei a deo
grā ista vt in vigilijs fratru psalmoz et o-
ratōis tpe. si qd aliud aliquid fm illusionē
demonū in corde cogitasset: agnosceret. et
accedentiū ad altare vel dignitates vel me-
rita eū nō laterent. **Q**uodā aut tpe am-
bo **M**acharij hoies dei. cū fratris cuiusdā
videndi grā iter agerēt. ascenderūt navigi-
um q fluuius trāsiri solet. **I**n quo navigio
erant simul qdam tribuni diuites hoies p-
potentes. equos plurimos ac pueros et ml-
ta secuz ministeria habētes. **H**orū vn? cū
videret in vltima navigij pte vilibz indu-
mentis atqz ad oia expeditos iacere mona-
chos ait ad eos. **B**eati estis vos q huic se-
culo illuditis. nec quicqz ex eo inquiritis.
nisi indumentū vilissimū et parcissimū vi-
ctum. **T**ūc vnus de macharijs rñdit ad eū
Vere qdem ut dicj. qui deū sequunt illu-
dunt mundo. sed miseremur vri q vobis
econtrario mūdus illudit. **T**ūc ille p-
punctus sup hunc sermonē statim vt pueit ad
domū suā derelictis oibus vlt distractis q
habebat et paupibus datis ipse deum seq-
cepit. et ad monachoz exercitia pperauit.
Sed et multa ut diximus alia de opibus
sancti **M**acharij alexandrini mirabilia fe-
runtur. ex quibus nonnulla in .xi. libro eccl-

cliaſtice hystorie inſerta. q̄ req̄rat inuicet

De ſacto Ammone primo Nitrie mona cho.

Nitriū ſane habitatiois monaſte
rioz que ſunt in Nitria ſumptū
tradebāt ab Ammone quodam
cuius animā cū exiſſet de corpe vidit ferri
ad celū ſanctus Antonij? ſic refert ſcriptu
ra illa que vitā deſcribit bti Antonij. Dic
igit̄ Ammon locupletibz et generoſ parē
tibz natus eſt: a quibz inuitus ad nuptias
cogebat̄. Et cū vim parentū nō poſſet effu
gere accepta virgīe cū intra nuptiales tha
lamos pueniſſent. et data eis eſſent cubicu
li ſecreta ſilentia. alloq̄ puellā de pudicitia
et p̄ſuanda v̄ginitate cepit et hortari dicēs
Quia corruptio ſine dubio inueniet corru
ptōem. incorruptio v̄o incorruptōnem ſpe
rat. Multo melius eſt vterq̄ noſtrū in v̄
ginitate p̄duret. q̄ vt alter corripatur ex
altero. Acq̄ſcit virgo. ſilentio regit̄ incor
ruptōis theſaurus. Cūq̄ plurimo tpe ſoli
us dei p̄tenti teſtimonio deo magis eſſent
q̄ carni et ſanguini p̄iūcti. poſt obitū parē
tum ille quidem ad hūc vicini deſerti ſece
dit locū. Virgo v̄o intra domū relidēs ī
breui et ip̄a multitudinē virginū: et ille m̄
titudinē monachoz p̄gregat. Cūq̄ ſe
cretius reſideret in heremo. adoleſcēs qui
dam qui morſu canis rabidi in rabie v̄ſus
eſt. multis vinctus cathenis ad eū deducit̄
p̄ſequentibz eum pentibz ſuis et rogātibus
p̄ eo. At ille. Quid inq̄t mihi moleſti eſtis
o hoīes. Sup̄ merita mea e q̄d expeſtis.
ſed tamē hoc vobis indicare poſſum q̄ in
manibz v̄ris eſt eius ſanitas. Reddite vi
dne bonē ſuū quem furati eſtis. et ſan⁹ red
det̄ vobis filius v̄r. At illi extimuerūt qui
dem valde q̄ ea q̄ in ſecreto geſta ſunt non
latuerūt hoīem dei. gauiſi ſunt tñ q̄ hāc eiſ
viam ſalutis oſidit. et ſine mora vt reddi
derūt direpta. orāte hoīe dei etiam inueni
ſanitas redijt. Alio quoq̄ tpe cū veniſ
ſent ad eū q̄dam: pbare volens aīos ip̄oz

dicat doliū ſibi eſſe neceſſariū vbi aquā pro
adueniētibz p̄gregaret. Et cū polliciti fu
iſſent perlaturus ſe. vnus ex ip̄is ḡue ſibi
ducit. dicens piclitare poſſe camelū ſuum
ſi ei tā ḡue onus imponeret. Et ait ad alte
rū. Tu ſi vis aut potes deſer. ego camelo
meo parca ne moriat̄. Tūc alter ait. Mi
hi inq̄t ut ip̄e noſti camelus nō eſt. ſz aſi
nus. nūquid q̄d camelus portare nō p̄t va
let aſinus portare. At ille. Facito inq̄t q̄d
vis. tu videris. Ego em̄ non interimā ca
melū meū. Tūc ille. Ego inq̄t impono aſi
no meo pondus q̄d tu camelo tuo onero
ſum dicis. et merita hoīs dei faciēt q̄d im
poſſibile eſt eſſe poſſibile. Et ita impoſitu
z doliū aſino ſuo p̄uexit vſq̄ ad monaſteriū
hoīs dei. ita ut nec ſentiret aſinus ſe aliqd
oneris portare. Quem ut vidit Ammon
bñ feciſti inq̄t in aſino deſerēs doliū. colle
ge enim tui camel⁹ mortuus eſt. Et egreſ
ſus inuenit ita geſtū vt p̄dixerat ſamulus
dei. Sed et multa alia p̄ eū ſigna dñs oſtē
dit. Nam et flumiū nylū euz transire vellet
et exuere ſe erubeſceret. virtute dei ſubito ī
alterā ripā trāſlatus dicit̄. Bt̄is aut̄ An
thonius in ſumma ammiratōe vite eius in
ſticiā atq̄ animi eius virtutes habuiſſe me
moratur.

De ſcto Dyamone

Non aut̄ mihi videt̄ dignū etiaz
deius heremi habitatores q̄ partbe
nio mari adiacet: et vicina e oppi
do q̄d dyolcxo d̄z ſilentio p̄terire. In q̄ vi
dimus q̄dam p̄biterū amirabile nomē
Dyamone. totius hūilitatis et benignita
tis virū habētē etiā reuelationū gr̄az. De
niq̄ cū q̄dā tpe dño ſacrificia offerret vi
dit angelū dei ſtantē iuxta altare. et vnus
cuiuſq̄ monachozū accedentiū ad altare
ſcribentē noīa in libro quē tenebat ī mani
bus. quozūdā tamē noīa nō ſcribentē. Cū
q̄ diligēter obſuaſſet ſenior q̄ eſſent q̄ruz
noīa nō ſcripſiſſet. poſtea q̄ ſunt p̄pleta mē
ſteria vnūquēq̄ eozū ſeorſum vocās per
ſcrutaſ q̄d eis in occulto peccati fuiſſet ad
miſſum. et inuenit ex p̄feſſione eoz vnūq̄